

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 4. An Angeli ſint naturaliter incorruptibilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

moreri localiter, non pati seu recipere aliquid &c. Etenim agentia agunt seipsum immediate, siquidem actio ab illis distinguitur, ut multi volunt; debet ab illis immediate exire, & non alia actione intermedia, ne ad eam in infinitum. Similiter recipiunt, seipsum immediate aliquid recipiunt: siquidem passio distinguitur ab illis, & a forma recepta, ut multi volunt; debet saltem ipsa passio immediate recipi, ne sit progressus infinitus in recipiendo quatenus passionem mediantem alia. Sic denique unita seipsum quoque ununtur: siquidem unio aliqua media interponitur, debent saltem immediate uniri unio: atque ita impossibile est unionem omnium ab ipsis distingui. Alioquin aut non unirentur, aut ante omnem unionem suspenderetur unio. Quemadmodum ergo nec unita ununtur seipsum per usum simplicem suae unitivitate, possunt tamen carere tali exercitio virtualiter distincto, & agentia vel patientia possunt carere exercitio virtutis activa aut passiva: sic natura substantialis apta & sufficiens per se ad subsistendum, independentem ab altero ut terminante ipsius existentiam: potest carere usu & actualitate talis sufficientiae, licet realiter indistincta: & fieri dependens a divino supposito.

30.
Solvitur alia in qua-
ritia ex mys-
terio Tri-
nitatis.

Obijciatur secundò, naturam divinam non esse sufficientem seipsa formaliter ad subsistendum, sed egere tribus personis realiter distinctis inter se, & virtualiter distinctis ab ipsa. Ergo multò magis natura creata non est seipsa formaliter sufficiens ad subsistendum, sed constituitur formaliter subsistens per aliquid positivum, quod cum non possit distingui tantum virtualiter, & inadæquate à natura, ut divina hypostases, quia in creatis non datur talis distinctio: debet realiter distingui. Confirmatur, quia quæ ununtur in superioribus, dividuntur in inferioribus, propter maiorem ipsorum limitationem & imperfectionem.

Ad primum Respondeo naturam divinam esse seipsa formaliter sufficientem ad subsistendum: & subsistere formaliter per modum essendi ab ipsa realiter indistinctum, qui modus est triplex realiter, non propter essentia diuinæ limitationem, & imperfectionem, sed propter summam & inimitabilem perfectionem & communicabilitatem, propter quam est eadem numero in tribus personis, inadæquate tantum à natura distinctis, realiter verò ab invicem. Et quamvis natura divina, præcise sumpta ab illo triplici modo, non sit intrinsecè formaliter subsistens (in quo est similis naturis creatis, quæ non subsistunt per se formaliter, præcise sumptæ sine modo & actualitate essendi per se, terminoque illo & complemento naturali suæ existentia, quo etiam possunt privari, ut in mysterio Incarnationis factum est) tamen sicut natura divina non propterea subsistit per aliquid à se distinctum realiter, sed per illum triplicem modum essendi relativum, & actiuum vel pas-

siuum ad intra, sine ullo in re distincto superaddito: sic neque modus subsistendi, siue actualitas existendi per se, natura substantialis create, distinguitur ab ipsa realiter. Et verum quidem est quamlibet personam subsistere unum diuinatum distingui inadæquate à natura: non tamen idem, quia non includuntur formaliter in essentia præcise sumpta: sed quia nulla sigillatim est adæquata toti essentia, quæ propter suam infinitudinem perfectissimam, & summam illimitationem, est communicabilis identicè tribus distinctis inter se realiter: quod in creaturis est inimitabile.

Ad confirmationem Respondeo, si ununtur similia quæ ununtur in superioribus, dividuntur in inferioribus, propter maiorem ipsorum limitationem & imperfectionem, quæ de causa maior debet esse distinctio in creatis inter naturam & hypostasim, quam in diuinis: sequitur in supremis Angelis debere ut minimum esse tres hypostases realiter distinctas inter se & à natura. In Angelis verò inferioribus, & in hominibus, & brutis, aliisque corporibus, multò plures, non minus distinctas realiter à natura, quam inter se. Tum quia debent magis distingui in creatis, quam in Deo: tum etiam quia in creatis non datur talis identitas realis extremorum distinctorum realiter inter se, & tamen identificatorum in uno tertio. Quare plures illæ hypostases create, distinctæ realiter inter se, debent etiam distingui à natura. Probatur sequela: quia non erit maior divisio in inferioribus, quam in superioribus, id est, in creatis quam in diuinis, inter naturam & hypostasim, & in modo subsistendi: nisi natura distinguatur à parte rei ab hypostasi, & nisi subsistat triplici saltem modo hypostatico realiter distincto. Absurditas verò illius sequela est per se manifesta.

SECTIO IV.

An Angeli sint naturaliter incorruptibiles?

Nota primò, incorruptibile illud dici, quod non modo non corrumpitur, non corrumpetur: sed ne quidem corrumpi potest. Itaque querere, an Angeli sint naturaliter incorruptibiles, est querere, utrum Angeli sint talis nature, ut corrumpi non possint?

31.
Corruptio
dupliciter
sumitur.

Nota secundò, corruptionem sumi dupliciter. Primò, strictè, pro destructione, aut dissolutione compositi substantialis materia & forma constantis. Sicut generatio est composita est effectio compositi substantialis ex materia & forma. Secundò, latius, pro quacunque destititione rei, quæ ab esse transit ad non esse. Quo sensu corruptio idem est generatio, ac destitio seu defectio: & incorruptibilitas est identitas indefectibilitas.

Nota tertio, tripliciter aliquid posse dici naturaliter indefectibile. Primò, absolute: quia est talis natura, ut per nullam potentiam destrui possit. Secundò, respectu solum

32.
Incorruptibile
sumitur
tripliciter.

potentia Dei ordinata, agentis scilicet secundum exigentiam causarum naturalium. Quod nimirum talis est natura, ut destrui non possit a Deo, vrente solum potentia sua ordinata, & agente tantum secundum exigentiam causarum naturalium. Et hoc adhuc dupliciter intelligi potest. Vel primò, quia in toto ordine causarum naturalium nulla est vis per quam destrui possit; adeoque nulla est causa naturalis, quæ res illa destruat. Quare Deus agendo tantum secundum exigentiam causarum naturalium non potest illam destruere. Vel secundò, quia res illa naturaliter & intrinsecè exigit nunquam deficere, sed esse semel acceptum retinere in perpetuum.

Angeli sunt, strictè loquendo, incorruptibiles absolute.

His prænotatis, Dico primò Angelos esse naturaliter incorruptibiles respectu cuiuscunque potentia, siue ordinata, siue absoluta, sumendo strictè corruptionem pro dissolutione compositi substantialis ex materia & forma constantis. Patet: quia cum careant compositioe ex materia & forma, ut supra ostendimus: non possunt dissolui in partes, quibus non constant. Quare hoc sensu sunt naturaliter & absolute incorruptibiles respectu potentia cuiuscunque.

Angeli nunquam sunt defecturi.

Dico secundò, sumendo latius incorruptibile, prout idem est quod indefectibile substantialiter, certum esse Angelos nunquam re ipsa defecturos. Nam boni æterni durabunt in gloria, mali in pœna, ut dicitur Math. 25. vers. 41. & 46. Luc. 20. vers. 36. & in epist. Iudæ Apostoli vers. 6. vbi dicitur Angelos, qui non seruauerunt suum principatum, esse vinculis æternis sub caligine reseruatos. Angeli autem nulli alij sunt præter bonos, & malos. Confirmatur ex epist. Sophronij recitata in VI. Synodo Generali act. 11. & approbata act. 13. vbi sic habetur: *Deus suis operibus præsidens, principumque omnibus temporale constituens, sensibilia qui semini temporali supposuit: Intellectualia vero & insensibilia hæc meliori dignitate dignatus est. Et nullatenus qui semini moriturus, neque corrumpuntur, iuxta quod sensibilia destruant, atque pererrant: sed gratiam largitus est a corruptione ea & a morte coercionem. Sic hominum animi permanent incorrupte: sic Angeli immortales persuerant.* Epistola dicitur scribitur, quod ait Dionys. cap. 4. de diu. nom. initio, Angelos vitam habere sempiternam, & quæ imminui non potest, ab omni interitu, morte, materia, & generatione solutam ac liberam. Idem denique præbent a fortiori, quæ ex Cyrillo Alex. Damasc. aliisque Patribus, & ex Concilio Lateran. sub Leone X. proferemus paulò post. Verum quòd Angeli non sint re ipsa destruedi, non sufficit, vt dicatur naturaliter indefectibiles. Sicut ex opposito, licet a Deo absolute destrui possint, quippe a quo liberè conseruantur: id tamen non sufficit, vt censentur naturaliter defectibiles, cum Deus possit supra naturam &

VI. Synod.

Dionys.

contra operari, eaque conseruare, quæ naturaliter sunt defectibilia, & destrui quæ naturaliter sunt indefectibilia, si quæ talia sunt.

Dico tertio, Angelos esse naturaliter indefectibiles respectu potentia ordinata, priori saltem modo ex duobus propositis nu. 33. Probatur, quia nulla est de causis secundis, quæ sit tanta virtutis naturalis vt Angelos interimat, aut eorum interitum naturaliter exigat. Deus autem non operatur naturaliter, vt causa prima, nisi iuxta exigentiam causarum secundarum. Quare si nulla è causis secundis id exigit, Deus non potest iuxta cursum naturalem rerum operando, Angelos interimere. Quòd autem nulla è causis secundis id possit aut exigat, probatur, quia non possunt Angeli definire defectu causæ materialis, aut formalis, aut dispositionum in materia requisitarum: cum sint substantiæ simplices, a subiecto independentes, & per creationem propria dictam productæ & conseruatae. Quare si causa secunda potest illis interitum inferre, superest vt id faciat in genere causa efficiens, vt etiam in genere causa finalis, ad eum modum, quo censent aliqui sompni & species, & habitus naturales definire ex fine, propter quem sunt natura fluxa, & non diu persistentes: ob incommoda v. g. quæ è contrario sequerentur, si non semper durarent. Talis autem exigentia finalis nulla in Angelis apparet. Efficiens vero impossibile est. Nam vel destrueret negatione actionis, definendo influere influxum necessarium ad conseruationem Angeli: & hoc non: quia res quæ proprie creantur, pendent a solo Deo in conseruari, æquè ac in fieri. Conseruatio enim huiusmodi rerum nihil est aliud, quàm creatio continuata, seu iugis & perennis influxus in esse rei ex nihilo productæ. Vel secundò, actione destructiua, siue per vsum aliquem virtutis inferentis interitum directè & immediatè. Et hæc actio meo iudicio est impossibilis: quia nihil potest immediatè definire, nisi per cessacionem influxus necessarij vt conseruetur. Quamdiu enim iste durat, res existit: quia habet quicquid est necessarium vt sit, quæcunque demum alia actio circa ipsum vel res alias exerceatur. Adde quòd si possibilis est huiusmodi actio directè & immediatè destructiua: illa non minùs est difficilis circa res proprie creatas, quàm si ipsa creatas: quia est æquè independens à concursu subiecti. Quare non minùs est Dei propria. Sed neque videtur, esse possibilis eiusmodi actio purè destructiua. Quia omnis actio est influxus virtutis agentis: quæ non potest in nihil influere: destructio autem tendit & terminatur ad nihil, siue ad non esse rei. Quare secundum ordinem causarum naturalium nihil est a quo Angeli possint aut debeant interitum pati. Atque eatenus saltem dici debent esse naturaliter indefectibiles.

Angeli sunt naturaliter indefectibiles respectu potentia ordinata.

Idem efficaciter colligitur ex definitione Concilij Lateranensis sub Leone X. Lateran.

MARTIN
NEUS
IN
D

SECTIO V.

Proponitur sententia affirmans Angelos exigere naturaliter incorruptionem.

Hanc partem affirmantem tenent Bañes & Molina ad artic. 5. quæst. 50. Suar. lib. 1. de Angelis cap. 9. & Th. Less. lib. 3. de Summo bono num. 112. & Magr. disp. 9. de Angelis sect. 2. quorum sententia his præcipue argumentis quaderi potest. Primo, quia in Concilio Lateran. sub Leone X. sess. 8. definitur, animam rationalem non solum verè, per se, & essentialiter humani corporis formam existere & ceterum & immortalè. Vbi notanda verba illa, verè, per se, & essentialiter, quæ manifestè sonant naturalitatem & exigentiam intrinsecam. Videntur autem cadere in vtrumque extremum propositionis, & connecti per particulas, non solum & ceterum, verum & immortalis. Si autem anima intellectiva sunt intrinsecè immortales & essentialiter in actu primo, seu quoad exigentiam; ergo à fortiori Angeli, qui sunt perfectiores: vnde videtur affirmari. Cyril. supra cit. cum sic ait: Quæ naturis præcipue insunt, ea respectu Creatoris nihil sunt. Quare sicut ignis combustivus quidem est, sed non Deo: sic Angelus immortalis quidem est, sed non Deo. Hæc Cyrillus: cuius hæc verba specialiter notanda sunt, Quæ naturis præcipue insunt. Notanda etiam est illa comparatio ignis & Angeli, in virtute comburèdi, & manendi perpetuò. Quam vtramque dicit præcipue inesse eorum naturis: adeoq; intrinsecè & essentialiter: quod enim est præcipuè in qualibet re, est illius essentia. Huc etiam facit, quod, ut supra notauimus, multi Antiquorum definiunt Angelum, substantiam incorpoream, intellectualem, immortalem; intrinsecè scilicet, & ex natura sua immortalem, æquè ac incorpoream & intellectualem. Item quòd non implicet, tales à Deo creari substantias, quæ exigant naturaliter esse perpetuò, postquam creatæ sunt: in quæ diuinam imitentur naturam, quæ per necessitatem quandam essentialitatem, & absolutam exigit semper esse, ac nullo modo posse deficere substantialiter. Vtq; in impetu proiectis impresso, & in sono, & speciebus sensuum externorum, est existentia tantum ad persistendum brevissimo tempore, quo fungantur officio ad quod à natura instituta sunt: eoque elapso naturaliter desinunt: nam nulla alia causa desinunt: probabilior afferri potest: species verò internæ: & habitus naturales longius quidem durant, desuetudine tamen sola desinunt tandem. Deo concursum subtrahente, quem ulterius non exigunt. Planta autem, & animalia, certas habent vitæ periodos, ad quas naturaliter tendunt, easque exigunt, ut pro aliquo tempore perficiantur, & adoleant, tum in statu perfecto aliquandiu stent, à quo deinceps sensim ad senium labantur, & ad interi-

387

Sententia affirmans. Probat ex Lateran.

Cyryll

394

Probat ratione

sess. 8. vbi in quadam fidei declaratione à Concilio vniuerso approbata, damnat omnes qui de natura anime rationalis ausi sunt dicere quòd mortalis sit. Quam opinionem ait esse vnum ex perniciosissimis erroribus à fidelibus semper explosum. Et subdit: sacro approbante Concilio damnamus & reprobamus omnes assertores animam intellectivam mortalem esse. Cum illa non solum verè, & per se, & essentialiter humani corporis forma existat: verum & immortalis. Quòd manifestè constat ex Euangelio, cum Dominus ait, Animam autem occidere non possunt. Et, Qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam. Quibus verbis Concilium docet animam rationalem verè, & per se, & essentialiter, ac proinde ex natura sua, esse immortalè eo sensu, ut à tormentis & aliis causis naturalibus, mortem corporis inferentibus, interimi non possit. Si autem anima rationalis est talis natura: multò magis Angeli, quibus perfectius conuenit spiritualitas & immortalitas, ut ipsorum excellentia præ anima suadet.

Anima rationalis est immortalis naturaliter res se habet eisdem potentia

37. Dionys.

Cyryll.

Athanas. August.

Damasc.

Sine Angelus naturaliter indefectibilis respectu potentie absolute

Eodem sensu intelligendum puto id quod supra reulimus ex Dionys. cap. 4. de diuin. nom. initio, Angelos habere vitam sempiternam, & que immitti non potest (à causis naturalibus) & omni interitu & morte solutam ac liberam. Et illud Cyrilli lib. 8. Theauri cap. 2. Quæ naturis præcipue insunt, ea respectu Creatoris nihil sunt. Quare sicut ignis combustivus quidem est, sed non Deo: sic Angelus immortalis quidem est, sed non Deo. Quibus verbis Cyrillus hoc saltem intendit, quòd sicut ignis naturaliter ita est combustivus, ut eius vis à nullo agente creato suspendi possit, sed solum à Deo: sic Angelus ita est immortalis, ut à nullo alio, quàm à solo Deo possit impediti, ne perpetuò sit. Hoc etiam saltem intendunt veteres illi, qui aiunt, Immortale, esse differentiam naturæ Angelicæ, eamq; ponunt in eius definitione. Definitio enim debet tradi per naturalia & essentialia, quoad fieri potest. Quare eorum sensus est, Angelos esse talis naturæ & essentialitatem, ut saltem respectu causarum naturalium sint immortales, id est, indefectibiles. Sic autem Angelum definiunt S. Athanas. in lib. de communi essentia Diuinitatis, Augustin. vel potius alius antiquus auctor apud Augustin. in tractatu de cognitione veræ vitæ cap. 6. & Damascen. in lib. Institutionum cap. 7. An verò alio sensu Angeli sint naturaliter indefectibiles, etiam respectu potentie absolute, ita ut exigant naturam suam, & ab intrinsecò, semper esse, postquàm producti sunt: sintque ad hoc ita determinati, ut Deus aliter faciens violentiam inferat, sicut si ignem calore priuaret, aut causam secundam concursu debito; quia faceret contra exigentiam intrinsecam, siue naturalem quandam necessitatem perpetuò manendi postquam semel creati sunt, grauis est controuersia, quæ sequentibus sectionibus examinanda est.